

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripona se pisma tiskaju po 5 av. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 n. c., za svaki redak više 5 n. c.; ili u slučaju opetovanja za pogodbe sa upravom. Novci se šalju postarškom napuniticom (asigno postale) na administraciju "Naša Sloga". Ime, prezime i najbliža pošta valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravnitru u otvorenom pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Iskri svakog četrtika iz lista.

Dopisi se nevrcaju ako netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoje 25 for, za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for 2 1/2 i 1 za pol godinu. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farneto br. 14.

Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve pokrvari. Nar. posl.

IZBOR ZASTUPNIKA za ladanjske občine kotara Voloskoga.

(Konać)

K izboru zastupnika dne 16. maja došli su na Volosko na biralište svi *Kastanski* izbornici; izbornik Ivan Grgurina je čak došao iz Bosne natvra za to, da ota svoj glas. Tako i svi *poljubiški* i ota *opatijski*. Ti svi zajedno imali su 48 glasova od svih 80 i dali su glas za Matka Mandića i Slavoju Jenka. Nadalo se je, da će s njimi i ješkanski i bar *djelomici* nada bila je opravdana. Njih 5 glasovalo je za obioju rečenih, i to Juršević, Iskra, Bartolić, Frol i Prince. Kušali su jih dobiti protivnici, al nije koristilo. Muzaki ostali su muzaki, i nisu htjeli narušavati sloga, koja je urjek vodjala među izbornici kotara volosko-podgradskoga. Njih 3 glasovali su za Matka Mandića i Gašpara Kasteleca, i to učelnik Sebastijan Pipp i još dvojica. Ova dvojica zadnjih pripeljali su se vozom s prvim, to jest sa Pippom. Bili su pokunjeni kao i oni iz Materijsko občine, koje je dopeljaio Gašpar Kastelec. Čutili su i sami, da neglasuju posve složno, kako su drugda glasovali svi izbornici i iz te občine. I imena kandidata izgovarali su nekako podumsko. Vidi se je, ili bar su kazali, da njim uide posve iz srea. Nije njim se nit prilike dalo, da se s drugimi pogovore. Pod firmom Kastelecerom, koju su Talijani proglasili za svoju, bili su izabrani, pod tom firmom su i glasovali. Mi neimamo za nje nego izraz pomilovanja, a još veći za one iz veprinacike i lovranske občine. Prvi su bili izabrani u knji Andreicichev, gdje su biraci dolazili, kako su jih zvali jedan po jedan, iz sobe, u kojoj su se gostili, u sobu, gdje se je glasovalo. Drugi bili su izabrani iznebua, nebrignom naših i njihovom stalnošću, da neće protivnici niti stupiti u akciju. I to će imati svoje dobro posledica. Srmatu, neobekivano nanešeno našim, čute svi, i oprati će ju u prvob budućoj prilici. Koliko malo imaju protivnici svojih prištasa na vanjšini, vidi se i iz toga, da su morali metauti za izbornike i građane, kako n. pr. Jureta Cupara. Izbornici i veprinaciki i lovranski bili su pod zaporjeđu talijanskoga kandidata Andreicicha. On jih je držao najprije negdje na Voloskom pod svojim krilom, a onda jih je odreo na i izbornu dvoranu, nego u prostor pred poraznim uredom. I tu držao ih kakvu uru. On sam došao je jednom u izbornu dvoranu, pogledao kako ide, pak išao natrag nevidi svoje stado, koje nije imalo nit koliko ljudskoga dostojanstva, da bi bilo na biralište došlo. Mnogi su rekli: kao prvi muži, bili bi morali doći, dati svoj glas, pa smakar za koga. Nisu došli. Kandidat An-

dreicich bio bi dobio samo tih 12 glasova, sa svojim 13. Koliko jih je dobio i kandidat Kastelec od svojih.

Uspjeh izbora bio je ovaj:
Matko Mandić dobio je 66 glasova, bio je izabran jednoglasno;
Slavoj Jenko dobio je 52 glasa, dobio je veliku većinu glasova;
Gašpar Kastelec dobio je 12 glasova;
 Anton Rogan jedan glas, onaj glas Slavoju Jenku;
 Sebastijan Pipp jedan glas, onaj Gašpara Kasteleca;

Andreicich nije dobio ni jednoga glasa. Za taj uspjeh bilo Kastelec, bilo Andreicichev, nije bilo vrijedno zbilja činiti onolike bruke, onolike smutnje, onoliko pijanka, onoliko klatarenja, onoliko neurednosti i nezakonitosti, koliko se jih je radi tih izbora učinilo.

Sve to pako samo je očvrstilo narodnu svijest. Probudili su se mnogi, koji su spavali. Progledali su mnogi, kojim su oči zatvorene bile.

Kod izbora samoga zastupnika bio je najljepši hip, kad se je biralo izbornu komisiju. Kotarski kapetan, kao vladin povjerenik, izabru je u komisiju Gašpara Kasteleca, Vj. Klinkela i Jakova Jurkovića, kad Pippa u vrijeme izbora nebijalo. Izbornik Anton Stemberger predložio je u komisiju od strane izbornika Mata Širolu, Vjekoslav Sincića, Ant. Rogana i Slavoju Jenku, i, da se može lakše konstatovati uspjeh toga izbora, pozvao je izbornika, da stupa na jednu stranu, koji su za njegov predlog, a na drugu, koji su protiv. *Na jednoj strani ostao je sam Gašpar Kastelec, na drugoj, za predlog Stembergerov, bili su svi ostali.* To bijaše iz srca i iz osvjedočenja kod svih. Predsjednikom komisije bio je izabran velež. g. Anton Rogan, koji je žalio, što je zauj i Kastelec glasovno, koj je pak vješto izborni ravnao, kod kojega u ostalom nebijalo nikakva nerada.

Poslio izbora orili *"Živio"* i u izbornoj dvorani i pred njom i po Voloskom i drugda. Naši izbornici sastali su se na skupni objed, zajedno sa našimi drugimi domoljubi, kod Ivana Matulje u Matuljih, gdje su bili od njega i njegovih liepo pogodošeni, premda je objed bio narudben tekar u jutro. Kod objeda vladao je ozoran red i veliko veselje i oduševljenje, koje se je čitalo na licih svih, i izražavalo se govori i pjesmom. Zastupnik Spiničić nazdravio je svojstvenim izbornikom. Dekan Rogan slogi Hrvata i Slovena u Istri. Kapelan Stemberger na novo izabranim zastupnikom kotara, na što se je Slavoj Jenko u ime svoja i druga si zahvalio. Mato Srdoč i Anton Lucić-Roškić našim zastupnikom u obća. Izličemo posebice,

da su jedan i drugi govorili krasno, oduševljeno, svjestao. I jedan i drugi naglasili su, kako nije nitakva slast biti zastupnikom, navlastito na saboru u Poreču, kako se tu izlaže i svoj život za svoj narod, kako biraci i izbornici obave kao takovi svoju dužnost u jedan dva dana, a kako zastupnici imaju nositi naloženo njim breme po čitavih šest godina. Ntreba misliti, da se onim, koji se izabera za zastupnika, izkaže Bog zna kakvu uslugu, nego treba uvijek držati na pameti, da se takovi muževi žrtvuju za narod i njegove koristi, pa je zastupničko ime liepo ime, al i teško brime. Osvrtom na razne misli izražane po obioju rečenih izbornika, koji nisu prošli skola osim onih života, koji motore i čitaju, što se događa, koji sado po svojoj bistroj glavi i po svojem poštomem sren, govorio je još po dva pat zastupnik Spiničić. I njega i sve slušali su prisutni velikom pozornošću, i povladjivali njim srdacno.

Kod objeda prodavala se kupica sa napisom *"Živio Mate Mandić i Slavoj Jenko 16. maja 1895."*, kao i one sa napisom *"Živio Spiničić"*, koje posledaje su u ostalom već duže vremena u porabi u raznih stranah kotara.

U večer bilo je kriesova i drugih ogaja u Kastvu i na Veprinac u proslavu pobjede domoljubne svijesti usupor svim naporom svakojakih protivnika.

Govor

zastupnika d. r. M. Laginje, izrečen u sjednici dne 27. maja t. g. carevinskog vieća u Beču.

Visoka kučo! Mojemuu je predlogu namerjara", da visoka vlada predloži ovoj visokoj kući točan sadržaj naredbe ili uređaba, kojimi ima na novo biti uređen uvoz, dotičnu kontrola, talijanskih vina, koja uživaju carinsku pogodnost.

Ako se i moram u ovom času ograničiti na samo pitanje prešnosti toga predloga, mislim ipak, da imam pravo, da naveđem sve one mutne momente i obilježja, kojih govora ne samo za prešnost, nego i za sam predlog.

Ja hoću, da odmah vjerno priznam, da predloži, kao što je moj, neki možda

"Predlog d. r. Laginje glasi: Visoka kuća neka izvoli zaključiti: "Pođiva se vlada, da zastupničkoj kući predloži vjerno sadržaj naredaba, kojimi imaju na novo biti uređen uvoz talijanskih vina u pogodnu carinu, i to još prije, nego li bitu proglašene to naredbe." Obitrom na formalnu razpravu predlaže se i, da taj predlog bude dan na razpravu i zaključak visoke kuće sa svimi pokraćenji predviđenimi u §. 42. postornoga reda.

"Predlog d. r. Laginje glasi: Visoka kuća neka izvoli zaključiti: "Pođiva se vlada, da zastupničkoj kući predloži vjerno sadržaj naredaba, kojimi imaju na novo biti uređen uvoz talijanskih vina u pogodnu carinu, i to još prije, nego li bitu proglašene to naredbe." Obitrom na formalnu razpravu predlaže se i, da taj predlog bude dan na razpravu i zaključak visoke kuće sa svimi pokraćenji predviđenimi u §. 42. postornoga reda.

PODLISTAK.

Marica.

Napisao Vinko Rubeša.

Liepa je crnka. Očiju zarkih, kao angjeva zarki; obrazu bijela i rumena, kao da se u snegu umiva a rujnom zoricom otira. Tanka je u stasu i pasu kao u gori vite jela. Nije to namignuša, već nježna i krotka kao nevina proljetna ljibica. Dobra je kao krušac, što se jede, mirna kao gojubica bijela a nehužna kao djetinji san. — Al uiesam uamim, da opisujem njezine vrline, već da vam nešto o njoj izpripišovedim.

Kad joj se na obrazih razevietale djevojake ružice, stali se mladići oko nje vrtiti, kao leptiri oko ruže rumene. Svaki želio, da mu ota jabuku u krilo pađe. Kad se k njihovm kolu pridružilo i bogati Nino, povukli se u zankatak, priznavši mu prvenstvo. Ta bio je onaj Nino gospodskoga roda i soja, a liep, miili Bože, kao da si ga naslikao. Ma, pisao bi mu po licu. Pa znao je liepo govoriti, da bi ga slušao gladan i žedan.

Nišarav se oko djevojke, podje, da ju izprosi. Roditelji njezini odmah pristali,

a ni Marica nije se nečkala, jer je Nina već dugo volila i rado ga gledala. Ele, tako sretniji od mladića! Niesu to tek malenkosti dobiti djevojku liepu kao jabuku rumenu, a dobru i pametnu, da joj na daleko nema para. Nino sav blažen stao dogovarati sa svojimi roditelji o ženitbi. Al se dogodi polag one stare: Čovjek snuje, Bog bognuje.

U graduču bijahu izbori. Nastalo ljuto trvenje. Izbornici razdijelili se u dvije stranke: hrvatsku i talijansku. Buduć Nino talijanskoga roda, pripadao je i onaj stranici, te od drugih nagovoren, živo je radio, da njihova stranka predobije. To se nađe Marici veoma na žao, jer je bila vatrena Hrvatice. Kad je jednom svom zaručniku spočitavala, što je radio za Talijane, on se tek nasmešio, pa stane hvaliti svoj narod, a posprdnno govoriti o Hrvatih.

Ali na to skoči djevojka kao da ju uješlo sto zmija usried srca, pa reče odvažno mladiću:

— Dosta! Dnašnjim danom — ovaj čas — prestaje među nami svaki odnošaj. — Ha, ha, ha! — nasimjao se prisiljeno mladić — Gle naše Marice, kako se uzgala, pa za ništa. — Za ništa? Zar je to ništa, što mi govorite o Hrvatih? Komu je ikada ovaj

mošli biti postavljeni u suglasje sa načeli ustavnosti, jer bi vlada mogla prigovoriti, da se zakonodavno tielo neima mješati u odraabe izvršujuće vlasti. To je pravo, ali u državi, u kojoj izvršujuća vlast nevrši svojevje upliva u djelotkrak vlasti zakonodavne preko njere neobnohdno potrebite. Ali ne treba tražiti otoko, gdje je istina tako bliza; ima mnogo osoba stojećih u tiesnu savezu s vladom, koje možda preko potrebite mjere uporabljaju svoju vječitost i svoj položaj k tomu, da visoka kuća koristi, pa je zastupničko ime liepo ime, al i teško brime. Osvrtom na razne misli izražane po obioju rečenih izbornika, koji nisu prošli skola osim onih života, koji motore i čitaju, što se događa, koji sado po svojoj bistroj glavi i po svojem poštomem sren, govorio je još po dva pat zastupnik Spiničić. I njega i sve slušali su prisutni velikom pozornošću, i povladjivali njim srdacno.

Predlog od mene postavljen, po možemo nemjerodajnom umienju, jest vrlo prešan. Gospodo! Prašan je predlog, jer se radi o provedbenoj naredbi jednog zakona, koji, bar po onom, što ja znamem, već ima dvie provedbene naredbe, bile ili pogrešne ili manjkave, onda mislim, da svi zastupnici imaju pravo saznati točno ciekl sadržaj naredbe, koja se ima izlati, i to zato, da inogu vladi eventualno izraziti svoje priznanje, što je tom uredbom pogodila pravi put, — a takovo priznanje u ovih tjeđnih, mislim, da vladi nebi bilo neugodno — ili, ako ova naredba nije pogodila pravog puta, kao što ga doisto nisu ni prijanje dvie naredbe, onda je naše pravo i dužnost — vladi govoriti ozbiljno, da se popravi ono, što je do sada bilo zlo.

Gospodo! Za pokrajnu, u kojoj sam ja izabran, nemogu reći koju zastupam, jer mi zastupamo sve izbornike države, za moju užu domovinu i za Dalmaciju, ova je stvar takove znamenitosti, da svi politički i narodnostni interesi našega naroda, rekao bih, svuise sa pitanjem, da li možemo koristnije ili manje korisno prodavati naš jedini izvazni predmet.

Predmet je važau iz jednostavnog razloga, što je obćenito poznato, bar se je ovih dana moglo čitati po svih novinah, da ta treća provedbena naredba ima biti objavljena već 8. junija, a prvim julija ima već stupiti u kriepost. Ostaje dakle do objave samo 8—10, 11 dana, a tim je već sama po sebi utemljena prešnost predloga, koji sam postavio.

Ali ima za to još daljih težkih razloga. Mene se čini opravdana bojazan, da

"Govornik očeridno smiera na grubi način, kojim se je malo prije droški savjetnik Beer, izvjestitelj za preinaku izborne reforme, oborio na opoziciju radi njezinoz postupka pri razpravi o toj reformi.

nom Hrvaticom i uvijek radići na dobrobit domovine svoje, koja od svake svoje kćeri mnogo i mnogo čeka.

— Jeli to tvoja zadnja rieč? — upita poparen mladić.

— Da, zadnja — odvratii odriešito Marica.

Na ovaj odgovor ustane mladić, pa ode bez pozdrava iz kuće. Ovakovomu kolaču nije se doista nadao.

Kamo sreće, kad bi sve naše djevojke bile ovako rodoljubne, košto je naša Marica. Ugljedajte se u nju, mile moje, uzljubite domovinu si dragu, slatki naš hrvatski jezik, pa će naš narod moći mirno duše gledat u budućnost svoju.

Danas je Marica pod prstenom. Ručvao ju vatreni Hrvat imenom Dragić. Baš našle se srodne naše, koje su pripravne sve žrtvovati na oltar domovine drage.

Dična Marice! Tebi neka bude ova pripoviest posvedena, a drugim djevojkam za primjer nek služ.

"Ružica Ti cvjetom cvala, A dušica raj dopala!"

smo s onim, što nam se kao konačno uređenje uvoza i kontrole talijanskih carinskih pogodovanih vina, još vrlo daleko od prvoga konačnoga uređenja.
(Konač sledi).

Interpelacija

zastup. Spiničića, dr. Laginja i drugova na njegovu prejasnost gospodina ministra predsjednika kneza Windisch-Graetzca.

Odlukom namjestništva, izdanom u Trstu 19. julija 1894. br. 19354, dostavljenom 25. julija 1894. bilo je razpušteno obćinsko zastupstvo u Podgradu, kotaru Voloskom u Istri.

U sjednicah zastupničke kuće 10. novembra i 19. decembra (većerajna sjednica) 1894. upravitelj su podpisani zastupnici Spiničić, dr. Laginja i drugovi na njegovu preuzvišenost gospodina ministra unutarnjih posla: interpelacije u toj stvari.

Njegova preuzvišenost rekla je u posljednjem odstavku odgovora od 4. marca 1895. doslovno ovo:

„Neću ipak uzmagivati, a da ne nalozim podređenim oblastim, da se pobrinu za čim žurnija i zakonita provedba izbornoga čina.“

Obzirom na to, da je puslija toga svečanoga obećanja prošlo 12 tjedana;

obzirom na to, da se je razpust spomenute obćine izvršio već prije 44 tjedna i obzirom na to, da se po jasnoj ustanovi zakona — članak XVI. državnoga zakona 5. marca 1862. br. 18. D. Z. i §. 96. zemaljskoga zakona za Istru 10. julija 1863. — najdalje 6 tjedana poslije razpusta koje obćine mora nove izbore razpisati, uslobadajući se podpisani upravitelj na njegovu prejasnost gospodina ministra predsjednika sljedeći upit:

„Drži li Vaša prejasnost dostojnim cesarsko-kraljevsko vladu, da se javne ustanove zakona po organih e. kr. vlade obzirom na obćinu Podgrad tako dugo vremena upravo tače, mjesto da se izbori u toj obćini pravodobno i zakonito provedu?“

U Beču, 30. maja 1895.

Poznatij čuvidi.

Što se kriješ za tom krinkom
Obrazinj dolje!
Junak li si — napried amo
Na prostrano polje!

Ja sam Hrvat i ti veliš,
Da si hreka toga,
Dolje krinku, da upoznam
To obraza tvoga!

Kako lažeš, moj junače,
Moj gotube zlati,
Ti si Hrvat . . . ti si onog,
Koj te bolje plati!

Čuo sam te u potaji
Čuo melješ, brale,
I s poganom kako rukom
Rušiš ideale.

Tabla uzmi, pa ju pribij
Na ta ledja samo . . .
. . . Udri ćieniu — da te barem
Kupovati znamo!

R. Katalinić Jurov.

Franja i Jurina

Fr. Čes ćut onu, kako su Lošnjani dobili plovana?

Jur. No!

Fr. Što ih je dvanaest najmudrijih k biskupu, a najmudrijij mej nijmi reče talijanski biskupu: Prevritli, prosimo Vas, da bita nam dali Don Leopolda za biskupa.

Jur. Oho, valje za biskupa!

Fr. Ja, zaroko nu se je, pak ga je sused za veladu potegнул, ter mu prišapnul: ne za biskupa, nego za plovana.

Jur. Pak su ga dobili.

Fr. Buškaroni!

Različite vjesti.

Obćinsko zastupstvo može biti razpušteno Najdalje šest tjedana poslije razpusta mora se izabrati novi izbor (§ 96. pokr. zak. članak XVI. drž. zak. od 5. marca 1862.) Obćinsko zastupstvo u Podgradu bilo je razpušteno dne 25. julija 1894. Novi izbori nisu ni danas obavljeni. — Živio zakon!!!

Za društvo sv. Cirila i Metoda u Istri. Sabrano u Krker po veće. g. V. Premudi dne 16. p. m. za stolom fiduclijara i rodoljuba u prisuću zastupnika g. Kozulića 25 kruna 25 filj. Priloženi članuvaru za g. 1895. po 1 for. i to: Zahlija nadpop Alate, Smojta ot. Franjo, Malesić pop Ante, Muskarilin pop Dinko, Velčić pop Ivo, Pravdica pop Ante, Petrič pop Ante, Zahlija pop Pera, Dumičić pop Jakov, Lužina pop Anton, G. Jankov Podreka u Buzetn. šalje 1 krunu, sabranu u društvo g. J. Flaga, Iv. Buždona. Živili! Imenovanje. Savjetnik kod c. kr. zem. suda u Trstu, g. Fran Legat, imenovan bijaše ovili dana savjetnikom kod c. kr. prizivnoga suda u Trstu.

Ivo Macuka. Iz sv. Petra u šumij javljaju nam, da je tamo preminuo vrlo čestit naš posjednik i mnogoljetni župan tamošnje porodne obćine. Pokojnik odlikovao se svojim poštenjem i značajem još tada, kada su u mjestnoj obćini Tinjanu gospodarili kraljevi i šarenjaci. Kao obć. zastupnik bio je vazda uz hrvatsku narodnu stranku i za vladavine naših narodnih protivnika. Vječni pokoj čestitomu mužu!

Iz udora političkoga društva „Edinost“. U zadnji odborškoj sjednici našega političkoga društva bijaše zaključeno među ostalim, da se sazove glavnu skupšćinu u nedjelju 23. junija i da odbor službeno sudjeluje kod svečanosti prigodom 25 godišnjice „Naše Sloje“.

Molba za jezikovnu ravnopravnost. Obćinsko zastupstvo u Poinjanu zaključilo je u redovitoj sjednici, da se odpošalje na ministarsko vijeće u Beč molba za jezikovnu ravnopravnost u svih e. kr. uređih Istre.

Klevetanje brzojavno. Doznajemo, da je u Kastvu dobio pobratim nam brzojavku, oravko glasnec: „Jenku zgubi Marotom. Prijatelj“. Dakle našao se je nekakav „prijatelj“ našega pobratima (Bog ga očuvao takovih prijatelja), koji je zloradio javno uspihe tobož zgnbe gospodina Jenka protiv Marota. Al kakva zguba?! Gosp. Jenko je tajio Fr. Marotta tako uvredio poštenja, jer da je tako i tako proti njemu govorio. — Francesco Marotti je tajio, da bi bio tako govorio, i sud je obnašao, da nije dokazano, da je bio proti Jenku onako govorio, i rješio ga kazne. Sud je tom prilikom izrično rekao, da se ne može govoriti o kakvom pomanjkanju blažine, ili prevarti, te tim izrekao odsudu proti svim štetnikom poštenoga Jenkova imena. I klevetnici još nemiraju, nego bez podpišati se i na dalje klevetu. Na svjetlo svojimi imeni, pred svjedoci klevetejte, neskrivajte se, neuztežite svojih kleveta, kad se bliža ruka pravde! Inače što kukavica, nedostojni muškoga imena, lupže, koji bi htjeli iz zasjede ubijati ljudsko poštenje. Črn vam obraz, nepošteni stvorovi!

Iz Zagreba pišu nam 2. t. m. Dne 29. pr. m. držno je klub stranke prava sjednicu, koju je sazvao predsjednik g. Juraj barun Rukavina, i na kojoj se je razpravljalo o podnesenoj osnovi za organizaciju stranke.

Zaključeno bijaše medju ostalim, da se klub sastane opet 3. julija, da se tada odluči kada bi se imao svečanost otvoriti „Starševće Don“.

Iz uredništva „Hrvatske“ odstupio je zastupnik g. dr. Frank, jer mu njegovi ostali mnogobrojni poslovi nedozvoljavaju, da i nadalje vodi onoliko brige oko glavnoga lista stranke. Na njegovu mjesto stupio je zastupnik dr. Ivan Ruzić, koji će bez dvojbe posvetiti listu „Hrvatska“ svoje ponašanje. Sudeć po izvaji g. predsjednika baruna Rukavine, koju donasamo niže, moralo je doći na toj sjednici do nesporazumljenja izmedju g. predsjednika i nekogih članova kluba. Spomenuta izvaja g. baruna Rukavine glasi:

„Učled neizbrisivih činjenicah glede moje osobe, i usljed toga, što ja od danih već mojih izjavah odustati ni mi mogu, ni snimjem nemogu ja biti više članom nikakve obćećeće stranke. Dielim se od bivših meni poznatih i od mena bliže stoećih političkih drugova najodličim poštanjem.“

U Zagrebu 31. svibnja 1895.

Juraj barun Rukavina.

Ovo pisno g. baruna nepodaje vanškim članovom stranke dostatno svjetla, nu svi će doznati za razloga, koji sklonuše onako odličnu mižu na ovaj korak. Izjavjajući članovi neka budu oprezi, jer stranki prava protivno novino izvrću i nute još više, nebi li u većem metuću štogod i za njih ostalo.

Dr. Fran Costantini slovenski zastupnik! Čudno, jeli, ali ipak je tako, to jest, da su

ga njegovi prijatelji kandidirali i preporučivali izbornikom ne kao prejeranog i ovejannog Talijana, nego kao čistog i nepatvorenog Slovenca. Bit će sada svakom razumljivo zašto i kako je taj kandidat u Plominu dobio 89 glasova od 95 mešanih izbornika. Ta u Plominu na javnom trgu se je likovalo slovenski slovi i sprici proti talijanskoj, a zagovornik te sloge medju Slovenci bio je glavom Tometi.

Pa će još nekogi navirnici trdit, da talijanstvo u Istri napreduje!

Nova podružnica družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. U ponedjeljak dne 3. t. m. upstrojila se u sv. Petru u šumi podružnica družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. U novi odbor bijaše izabrani sljedeći članovi: predobidnik veće. g. Liberat Sloković, tamošnjij župnik; tajnik g. Mate Lazarić, a bilagajnik g. Val. Banovac. Kod ustrojenja bijaše prisutno množstvo naroda obojega spola. Upisalo se odmah 45 članova. Sve je prošlo u najljepšem redu.

Milodari za potrosom postradale u Ljubljani i okolici. U Voloskom i Skrbici sabrao gosp. Viktor Tomičić. Dr. Andre i Fanni Stanger 30 for. Viktor Tomičić i obitel 15 for. Andrea Stangher 10 for. Ramiro Cella 2 for. Ferd. Fridt 50 nt. Dr. v. Manušan 3 for. Schmidt-Zabie ow 5 for. Corgujan 2 for. Craglietto 1 for. G. Zottig 2 for. Budinich 1 for. G. Zottig 2 for. Schiwitz 1 for. Marizza 50 nt. M. Abbi 50 nt. Perco 50 nt. V. Zamlčič 3 for. Dr. Minach 5 for. Baron Rayer 5 for. Obitelj Maržalta 3 for. Ante Simunić 3 for. A. Brezovec 1 for. G. Spendou 1 for. N. N. 50 nt. Anton Mohovič 50 nt. Ivan Virant 50 nt. Antonio Poschich 50 nt. Nadala Ranch 50 nt. Zora Stanger 1 for. F. Puovich 3 for. C. Domazetovih 50 nt. Mali Tomašić 1 for. Carlo Poschich 5 for. Casimiro Percich 1 for. Maria Mitošinih 1 for. Frano Rubesa Plovanč 1 fr. Obitelj Conrad 1 for. Pietro Stagui 2 for. Za G. Schitter G. Magliercar 3 for. Dr. Dukich 2 for. Francesco Poschich 30 nt. Ivan Mandič 1 for. Maria vdr. Derencin i Sterzan 1 for. N. N. 50 nt. U. Peraz e Santina nd. Vladisevich 3 for. Francosca ud Tomassich 50 nt. N. N. 20 nt. G. Zencovih 20 nt. Raicich 1 for. Pasquala Trinajstič 1 for. Dorotea 50 nt. E. Šmircich 50 nt. Andrea Fanny Blecich 2 for. Frane Dermjević 50 nt. Matteo Raicich 1 for. Maddalena Tomassich 2 for. Ghersech Luigi 3 for. C. Giurovich 1 for. Gugl. Tomcich 2 for. I. Stanger 3 for. I. Corazza 2 for. M. pl. Mätzthal 1 for. Fran Velič 10 for. Cost. Poschich 50 nt. Još. Fezli 1 for. G. Skrober 1 for. Antonio Sudić 50 for. Dr. Ambros 1 for. Giuseppe Bačić 1 f. Baronessa Ransomet 5 f. V. Tomassich 1 f. Fr. Rubesa for. 1.50 Antonia Bačićić 50 nt. Giuseppe Mandič 50 nt. F. Stanger (senior) 5 f. Maria Treo, Maria Bačić, Vladisevich S. E. Camoncino, Smrdel, N. Persič i Lj. Ciković po 1 for. C. Malgouer 5 f. Jelka nd. Dulčić 2 f. F. Stanger (junior), 2 f. B. Raicich 3 f. G. Percich 2 for. V. Car 50 nt. Tomašič Anselmo 2 for. Anca Stanger 2 f. Sofija Šibeč 10 f. G. Vargičina 5 for. Mariano Tomassich 2 for. Marie Kager 2 for. N. N. 2 f. Gior. Minach 5 for. Fed. Poschich 2 f. Ukupno forintih 230.20.

Iz sv. Petra u šumi pišu nam, da bijahu tamo dne 26. pr. m. puljskim izletnikom pridružilo se i nekoliko pazuske gospode (!?). Glasba je nderala u vrtu tik smu crkva na igralištu; taj su je dapače i plesali, nemareć za to, što je uz samo plesahste kuć božja U tom društvu nalazilo se i glasoviti „Jork“ iz Pule. Gospoda se tuj razokodakala, pak je bilo i govoračaja, u kojih su izdicali, koliko su tobož talijanska gospoda učinila dobra našemu putu, a koliko će još učiniti onim koji jim budu sliep sledili. Obćeniti smjeh izazvala je zadržavica: „Al nostro buon patriota“, ali govornik nije znao valjda, da je Bog dao koji kratak rep.

„Hrvatskoj“ zabranjen ulaz u Cislajtuniju. Dne 20. t. m. doznalo je glavno glasilo stranke prava, zagrebačka „Hrvatska“, da njoj je oduzeta postudebit za cilu Cislajtuniju t. j. u njoj je zabranjen ulaz u Austriju. Mi neznamo, što je moglo skloniti austrijsku vladu na taj oštri i nesčekivani korak proti prvom i glavnom glasilu stranke prava, nu razlozi moraju biti svakako veliki, pak se nadamo, da će za njive doznati hrvatski zastupnici na carev. vijeću od austrijske vlade putem interpelacije.

Resolucija zast. Spiničića glede strejljane kod Pehllna. U sjednici 30. maja zastupničke kuće u Beču razpravljalo se je o nekak promjenah zakona glede smještenja i drugotnih potrebah vojske u vrijeme mira. U §. 56. toga zakona govori se o vojničkij vještah, te o vještah u streljanju. Vojnička uprava ima pravo porabiti zemljišta potrebita za vježbe. Ima pak gledati, da štodi obradivna zemljišta, i obzirati se, da

izbjegno bantovanja u gospodarskom poslovanju. Kod toga §. obnašao je zastup. Spiničić za shodno, da postavi sljedeću resoluciju:

„Poziava se e. kr. vladu, da izvoli odstraniti nepodobnost pri vojničkij streljani kod Pehllna na medji Kastavsko-Riečkoj, koje su popisane u interpelaciji dr. Slame i drugova postavljenoj u sjednici delegacije dne 1. oktobra 1894., i zadovoljiti odnosnim opravdanim željam pučanstva.“

Te nepodobštine opisane su potanko u spomenutoj interpelaciji, i naveden način kako bi se jih moglo odstraniti, i koje su opravdane pritrzbe i želje tamošnjega našega čestitoga pučanstva.

Predsjednik zastupničke kuće primio je resoluciju, pitaao, da li ima i drugih zastupnika, koji ju podupiru, a kad se jih je diglo, dno ju je u razpravu. Izvjestitelj se je izrazio za nju, i resolucija bila je primljena po carevinskom vjeću. Sad je na e. kr. vladi, da učinu svoju. I. c. k. vlada u obće, i c. kr. vojničke oblasti, i sama njegova preuzvišenost gospodina ministar rata, upozoren je na tu stvar i inače, a sada eto imadu i zaključak carevinskoga vjeća.

Iz Velog Lošinja pišu nam pod konzamaja. Dogodilo se valjda nesto uprav strašna, kad se digla ovilika buka. Naši poznati črkari ulhvašise se opet svojeg starog zanata: stali grdit kao pravi izrodi sve, što ima kod nas ikoliko zaslužna, a samim sebi na veliko pokadili. Pa neka im bude; mi nismo željni njihova tamijana, a opet njihove prijete borme nam ne daju straha. To oni dobro znadu. Eh pa onda čemu toliko vika? Borno za ništa, nego samo što smo kao svoji gospodari odličili, da se u našoj školi uči i hrvatski. To je napokon stvar posve naravaka, jer svakoga valja učiti u onom jeziku, koga razumije. Tako nas uči i sama naša pamet. Pak zato se oni toliko ljute? Ala brate čudnih ljudi!

Pa napokon nismo se mi prvi uprav tomu došetili. Još ljeta gospodnjega 1887. na 12. septembra, u sjednici mjestnoga školskoga vjeća naš velezasluzni i visokopostovani gospodin Gian Paolo Scarpa predložio bijaše, da se sljedeće školske godine 1887—8 uvede u naše punke škole hrvatski jezik kao drugi naukovni jezik. Pošto je gosp. Scarpa na pedagogikom polju kod nas „oraculum et arca“, te znam, da će njegovo mišljenje još koga umiriti i uvjeriti, dozvolite gospodine urednici, da njegove riječi navedemo i u talijanskom jeziku, kako su u zapisniku one sjednice: „ . . . Il membro sigr. Gian Paolo Scarpa fa la mozione, che nel prossimo venturo anno scolastico 1887—8. venga introdotto la lingua slava come seconda lingua d'istruzione e ciò per motivi didattico-pedagogici.“

A mi sudnici tek odlučimo, da se naš materinski jezik uvede kao predmet. Pogrešili smo, — i za to na nas tolika vika! I gore nam budu, ta mogli smo ponoviti predlog našega Gian Paola, pa bi onda možda koje zrnce tamijana palo i u naš kadičnik.

Dopustite, da svršim talijanski: „Oh che buffoni, oh che donci!“

Interpelacija zastupnika Biankini-a i drugova radi uzakračanja poštarškog prenos časopisa „Hrvatska“ u Cislajtuniju. Na drugom mjestu javljavamo, da je austrijska vlada zabranila obični ulaz glavnoga glasila stranke prava „Hrvatska“ a sve pokrajine Austrije. Rekli smo čas ovdje, da će bez dvojbe naši zastupnici upitati cesarsku vladu za razlog toun koraku. To se dogodilo. U sjednici carevinskoga vjeća dne 25. maja t. g. podnio je zastupnik Biankini interpelaciju na cesarsku vladu, koju su podpisali i naši zastupnici g. Laginja i Spiničić i kojom pitaju:

1. S kojih razloga bio je oduzet poštarški prenos g. glavnom glasilu hrvatske stranke prava, koje pod imenom „Hrvatska“ izlazi u Zagrebu, i kako gosp. ministar opravdava tu skrivan odredbu?

2. Kako je gospodin ministar utarugih posala mogao poprimiti tu odredbu bez prvite vladinih čimbenika druge politice monarkije, kojij kao što je poznato, Dalmacija, kao integralni dio Hrvatske, državnopravno pripada i po abstojećih temeljnihi zakonih?

3. Je li istina, da je „Hrvatskoj“ oduzet poštarški prenos na predlog dalmatinske vlade, koja hoće, da se otme kontrolu javnosti i da taj predlog stoji u svezi sa osnovom proganjanja stranke prava, obzirom na predložene saborske izbore?

4. Je li sklon gospodin ministar unutarnjih posla pomisliti razpitati postupanje dalmatinske vlade prana hrvatskoj stranki prava, kao što i članke „Hrvatske“, koji su dali govoda, da joj se oduzme poštarški prenos?

5. Pošto je zabrana „Hrvatske“ od

očevidne škode unamom i političkomu na predku Hrvata Dalmacije i Istri, bi li gospodin ministar bio voljan čim prije povratiti im novinara oduzeti jim poštarski preras?

Baron Polenski Njemacki list „Triester Zeitung“ polualužbeno glasilo c. kr. primorske vlade, pišuć o netom minulih izboriz za istarski sabor, spominje na različiti injestih medju ostalimi zastupnici i gosp. Polesina-Kamalića, komu pridaje svuda naslov **baron**. Mi smo dosta puta čuli i čitali ime i naslove p. Polesina u zemaljskom saboru i u raznih talijanskih novina, na naslove **baron** nismo ni čuli ni čitali.

Znamo dođade, da je gosp. Polesini-Kamalić austrijski **baron**, ali je on i mljedački markiz, pak se on uvijek i svuda oviar naslovom u javnosti služi, a tako ga pišu i nazivaju sve talijanske novine Istre. Nebi li nam dakle znala kazati „dobra teta“, „Triesterica“ zašto ona krsti g. Polesina-u **baronom** kad on neče da to bude, već samo **markiz**. Ona ča nam lahko na to odgovorit, jer je g. **baron** sa svojimi gospodari bliža nego li mi.

Iz Tinjana pišu nam početkom junaja. Iza glavne naše pobjede i sramotnog poraza, koj su doživili naši protivnici kod obćinskih izbora i onih za zemaljski sabor, traže lieka da si ublaže tugu i bol, koja jih spopala, i iskale svoj jad. Prvi liek jim je, da crne i kleveću obć. načelnika i župnika u suradnom puljskom „**ostiću**“ priširivaju jim nepristojne nastave. Drugi liek jim je demonstrirati javno i bezobrazno proti njima. Videći, da se niti tim nedada naši postojani poglavari prestrašiti, pokušali su i treći liek, naime dali se na zlobna oštećivanja.

Jedne noći objasniti koru od jedne najljepše ladanje i posjekli tri druga uresna stalbaca na tugu pod **Ladonjami**.

U noći od 22—23. maja upustošili divljačkim načinom jedan vrtac veleć g. župnika i opet u noći od 23—24. drugi njegov vrtac, radi kojeg se zločina čitava obćina zgraža.

Oni zbilja drže, da su tim postigli svoj cilj, te prestrahili načelnika i objubljenog nam župnika, ali se ljuto varaju. Načelnik znao je nemirnjake više puta i do sada ukrotiti, i nek si zapamte, da ča i od sada štiti dostojnstvo obćinske oblasti, a i g. župnik, držec se rieči, koje je rekao Isus apostolom „**pragovili su mene!**“ n. l. napriedovati ča širejnom sv. nauka i rieči božje, da izgubljene oves potraži, i one, koje se dadu dovesti u pravi tor.

Da pak nebude koji, komu nije pobliže poznat Tinjanu povjerenosti, da zbilja imado toliko taljanskoga življa kako ga oni u svojih lažnih novinah predstavljaju, dosti je kazati, da polag zadnjeg popisa pučanstva broji čela mjestna obćina (Tinjan, Kringa sv. Petar) 2793 duša, od kojih samo 84 Talijana, dakle 5 po sto. Smješno je, da radi 84 većim dijelom umjetnih Talijana neki smjelo 1402 Hrvata ovdje obćinjavaju. To si može samo ludjak, zloban čovjek ili pak sam mistro Šef predstaviti. Drugom prigodom više.

Povukla ga za ušesa! Naša vriedna drugarica, ovdlašnja „**Eđinosť**“ povukla je dne 1. t. m. za ušesa onog malog derana, što se inače krsti „**Il Popolo**“ radi njegovog zanovetanja i šekljanja u politici. Za onakove smušenjake neima doista boljega lieka.

Zabava „Tržaškoga Sokola“. Neumomni odbor našega Sokola priredjuje u nedjelju dne 9. t. m. u vrtu „**Al Mondo nuovo**“ zabavu uz snidjeolovanje „**Slovančega pverskoga društva**“. Na programu biti će tjelovježba, pjevanje, glasba itd.

Pošto je ovo za letos prva zabava naših narodnih društva na otvorenom, očekujemo, da će se naše obćinstvo mnogobrojno odazvati pozivu sl. odbora.

Kaznena razprava Slavoga Jenko proti Francu Marotti-u i drugom pred zemaljskim sudom u Trstu.

U petak dne 31. pr. mj. obdržavala se pred ovdášnjim c. k. zemaljskim sudom kaznena razprava proti Francu **Marotti-u** iz Obrovca, Ivanu **Tončiću** iz Gradišća i Mihoritu **Miklavcu** iz Gradišća radi uvriede poštenja. Prvi od ove trojice (Marotti) bijaše obćinžen, što je širio viest, da je g. Slavoga Jenko kod pregledanja obćinskoga ureda dne 20. aprila 1894. manjkalio obćinskoga novca. Drugi bijaše tažen, što je pronosio glas, da pregledavaoć računac u Poreču nisu našli ništa novca u obćinskoj blagajni, da je tada manjkalio 3000 for. da je Jenko varalica, ali da neče više varati.

Treći (Miklavec) bijaše obćinžen, što je širio viest, da je manjkalio u obćinskoj blagajni 400 for.

Kod razprave dokazao je zastupnik tužitelja g. dr. Gregorin, da nije manjkalio u blagajni biti novčica, već da je **dapače g. Jenko izkazao 1227 for. više, jer bitaše toliko svoga novca pomnješo sa obćinskim, a to radi toga, što je godiše 1893. imao odviše posla u zemaljskom saboru, i radi obilnoga svoga i javnoga posla, to nije mogao sam voditi korentno knjige. Neimajuć pako blagajnika, morio je**

sam taj posao obavljati sedam godina, čim je obćini **privredilo najmanje 5000 fr.**

Uzprkos tim dokazom bijaše Marotti riešen i to iz razloga, jer se nije dokazalo, da bi bio okrivio g. Jenka radi pomanjkanja novca kod pregledanja, i s toga, jer da je Marotti lahko mogao pomisliti, da manjka novca u obćinskoj blagajni buduće se nije mogao osvjedočiti o stanju blagajne pošto na bijaše račun zaključiti. **Odsuda zemaljskoga suda naglasuje izričito, da neima ni govora o tom, da bi manjkalio novca u blagajni.**

Skoro s istih razloga bijaše riešen Miklavec, dočim bijaše oduđen Ivan Tončić na 14 dana zatvora radi izraza, da je Jenko varalica, te da neče više varati.

Premda je na oko ta odsuda za g. Jenka djelomice nepovoljna, ipak bijaše jasno dokazano, da nije manjkalio novca u obćinskoj blagajni, već da ga bijaše dapače više nego li ga je imalo biti. Usupro tome pišu talijanski listovi još uvijek tako, kao da bi bilo nestalo novca iz obćinske blagajne.

Imade dapače netko toli debela kožu na licu, da šalje brzojave o nekakvoj pobjedi nad Jenkom, o čem govorimo na drugom mjestu.

Poljski književnik o našem Katalinčić-Jeretovu. U zadnjem broju poljskog književnog lista „**Przegled Powszechny**“ (Sveobći pregled) pribio je poznati poljski pisac **H. Sopotškom** obširanu ocjenu o krasnih pjesmah „**Mrtvoj majci**“ našeg suzemljaka i suradnika g. Rikardta Katalinčić-Jeretova, te je i nekoje od tih pjesama prevao na poljski jezik. Taj poljski književnik prati budno proizvode hrvatske Kepe knjige, koje i ocjenjuje, te nam je vrlo drugo, što se je pohvalno izjavio o pjesmah našeg vriednog Katalinčić, komu iskreno čestitamo na priznanju poljskog književnika.

Iz Beča pišu nam 4. t. mj. Znam, da će Vas zanimati, koji glas od odovada, pak evo me u kratko.

Svi prijatelji naše stvari, koji dobro poznaju teške naše prilike u Istri, radnju sa, da je od naše strane izabran bar jednaki broj zastupnika za zemaljski sabor, kako je i do sada bio. Kadju se zato, jer od lanjke je saeti ono popuštanje Talijanom od strane vlade u pitanju naše jezikla na napisih i u broju porotnika, nije moglo slutiti na dobro, pak su ljudi mislili, da će naš puk izgubiti i zadnji tračak ufanja i volje za rad. A kad tamo, mi smo održali sve kotare, što i prije, a da je zakonitijega postupka u kotaru Porečkom, bili bi već ovaj put imali i ondje dva zastupnika. Talijani nasuprot bili i ovdje razbubnjali, da je sve uz njih takodjer na selih, i da nijednoga zastupnika hrvatske stranke nebude u novom saboru. Ljuto su se pripravili.

U parlamentu razpravljalo se je evo čeli mjesec svibanj skoro samo o novom poreznom zakonu, koj ste Vi u „**Slogi**“ dobro označili već u početku kao nedobar za narod. I pravo ste imali. Slobodoumni zastupnici svi mnogo govore proti toj osnovi, samo da se nebude moglo završiti razpravljanje, pak da tako nepostane zakonom; a međutim računac se, da bi moglo biti ili promjenjeno ministarstvo, ili razpušten parlament. U jednom ili drugom slučaju nebi došlo do toga novog zakona.

Svako toliko javi se opet koji zastupnik, pak pita viadu neka već jednom predloži taj blaženi novi izborni red, da se vidi na čem smo. Jer ovamo po njemackih krajevih cesarstva sino se zauzimaju radnici (delavci) zato, da svaka mužka glava od 24 godine bude imala pravo glasovati za zastupnika. Radnici su: kad smo dobri za pušku nositi i za plaćati porez od mesa, petroleja, vina, piva itd. onda moramo biti dobri i za izbor zastupnika, makar da neplaćamo ništa od zemlje ili kuće ili od drugoga dohodka, jer neimamo ništa.

S vladom idu sporazumno tri velike stranke sružbene među sobom, zato se i zovu **koalicija**. Te su stranke njemacki **liberali**, ali takovi, da je sloboda za njih, a ne za druge; onda **konservativci**, tako, tako za nevolju, onda **ljajaci**. Te stranke su se složile u jedno: da će se gledati neku **sva celika pitanja svpajaju**. Ali to ča reći, da onaj, koj ima, neka drži, a onaj, koji neima, neka s kraja gleda. Slovinski narodi neimaju u životu još mnoge i mnoge pravice, koje su ipak u zakonih upisane, ali jim se neidaju; zato ni pravi slovinski zastupnici nisu u **koaliciji**, to jest u viadajućoj stranci, jer bi tim priznali, da je

narodu u svem dobro, nego su u oporbi ili opoziciji. A to neznati, da oni uvijek reku bilo, ako vlada i većina reče crno, i obratno. Ne! negosoni se drže slobodni i kada jim se čini, da je stvar pravedna glasuju za nju, a kad je nepravedna glasuju proti, pak u brk svima.

Proti vladajućim strankom jesu i **antisemit** ili krišćanski spojajci, na čelu jim **Luenger**, koji je već tako ojačao svoju stranku, da je već bio izabran za načelnika prestolnoga grada Beča, ali nije htio primiti, jer hoće, da još nekoliko njegovih sa novimi izbori dođe u gradsko zastupstvo, pak da jih bude za svaku priliku velika većina.

Ti antisemiti uče, da se je država odučila od protivem krišćanskog temelja, pak da više pomaze onih, koji nerada, nego li onih, koji radi i oa truda živa. Tomu da su krivi židovi, koji hlepte samo za bogatstvom i svojimi velikiimi kapitali zapovjedaju svim i svakom. Židovi su semitskoga roda ili pokoleanja, zato se ova stranka, koja je proti njihovom gospodarstvu, zove „**pruusemit**“ ili „**antisemit**“. Oni su do sada pokazali veliku dobrohotnost prema Hrvatom, jer da hrvatski puk trpi u Primorju od Talijana, kako drugdje od Židova i da su Hrvati umirali za domovinu i kralja.

Ovih dana bio je izbor za delegacije. Delegacije jesu kao sabor skupni za Austriju i za Ugarsko-hrvatsko kraljevstvo. Parlament u Beču izabere ih toliko, a onaj u Budimpešti toliko, pak oni svaki posebice, ali u istom gradu, jedan put u Pešti, jedan put u Beču, viđađu u poslovih skupnih za sve zemlje, što su pod krunom našega kralja. Zastupnici svake pokrajine biraju po toliko i Istra jednoga; ali buduće su iz Istre dva zastupnika hrvatske stranke (Laginja i Spintič), a dva talijanske (Bartoli i Rizzi), to Hrvati biraju Hrvata, Talijani Talijana, pak bude dva i dva. Onda valja da odlučit sreća. Ovoga puta Talijani su vrgli na Bizzia, a naši za Biankina. Po dva puta tako. Onda digni na sreću, i home ovoga je puta sreća odlučila za Hrvate. I tako će u delegacije doći ona naša perjanica **don Juro Biukini**, što u Zadru piše onaj veliki „**Narodni List**“ i što neima dlake na jeziku, a naš je dušom i tjelom Dalmatinski zastupnici vrgli su pak svoja tri glasa posebice za naše istarske zastupnike. I tako su tim načinom pokazali drugim narodom, da Istra i Dalmacija, kad su pod krunom jednoga kralja i uz jedno more i od jednoga jezika hrvatskoga, nečino razlike među sobom, nego sa dvie sestre od rođjene majke. I tako je pravu.

Naši zastupnici govorili su ovih dana i učinili predloga korisnih za Istru, o čem čete se biti obavjestili iz drugih novina, koje ovdje izlaze svaki dan.

Glavna skupščina podružnice sv. Cirila i Metoda u Pazinu. Dne 19. svibnja o. god. obdržavala se je u kući čestitoga rodoljublja g. Josipa Gustina pok. Antuna u selu Gustinju u 4 i pol poslije podne godišnja glavna skupščina pazinske podružnice sv. Cirila i Metoda. Akuprem skupščina nije bila javno objavljena, ipak je dohrlilo na istu sve što se čuti svjetstima Hrvatom u bližjoj okolici, do preko 300 ljudi. Ova oduševljena množina pozdravila je odbor i pazinske posjetiće kod dolazka burnim „**šivio**“-klicama. Tek sa je međusobno pozdravilo, stari se odbor posjedue u kući gorespomenatog gosp. Josipa Gustina i predsjednik podružnice g. dr. Dinko **Trinajstić** uzme rieč, da izvjesti o prošlogodišnjem djelovanju podružnice.

Po ovom izvješću bilo je prošle godine upisanih 124, i to jedan član utemeljitelj i 17 redovitih i 106 izvanrednih članova. Dohodak iznašao je što od članarine, što od darova 162 92 for. Razhod iznašao je 9-57 for., ostalo je dakle u blagajni u gotovom 153-35 for., koje je predsjedništvo podružnice odposlalo dne 7. veljače o. g. blagajniku glavnoga društva sv. Cirila i Metoda. Kako se je ova viad, razvela se podružnica pazinska u kratko doba svoga obstanka jako liepo, te je glavna skupščina zato i oduševljeno i zahvalno primila ovo izvješće na znanje.

Po dovršenom izvješću predje se na drugu točku dnevnoga reda, na izbor naime novoga odbora. Pošto se je prvi predsjednik podružnice dr. Dinko **Trinajstić** radi svojih preobitnih drugih posla zahvalno na toj časti, bje izabran novim predsjednikom g. dr. Ante **Podreka**, dočim su tajnik i blagajnik ponovno izabрани i u novi odbor, naime gosp. Vinko **Marianović** za blagajnika, a za tajnika g.

Antun **Berlola**. Na to uzme rieč novi predsjednik, te zahvaliv se ponajprije za u njega pobožno povjerenje, raztumači u kratko naziđu, slobodnost i svrhu društva sv. Cirila i Metoda, a ponajviše pazinske podružnice, pripomenue, kako naše društvo jošie mlado i nejkao ima juče uvijek pred očima duševnu i materijalnu dobrobit našega hrvatskoga naroda u Istri nastoji, da po mogućnosti otvori hrvatske škole u zapuštenijim krajevima Istre, te da otme tako našu djecu trmini neznanosti i robtava.

Zatim se predje na izbor izaslanika od strane naše podružnice na glavnu skupščinu društva sv. Cirila i Metoda, koja se ima do kraćka držati, te bi na predlog člana podružnice gosp. Ivana **Mohorovića** izabran za to novi predsjednik dr. Ante **Podreka**.

Izcrpiv tako dnevni red pozdravi mnogobrojna skupščina oduševljeno stari i novi odbor, g. mnogi od njih pohriše, da se upisu kao novi članovi naše dične podružnice, te se tom prigodom što za članarinu, što za darove skupni liepi iznos, sve u korist naše nanka željna hrvatske mladječi.

Tom zgodom ne možemo ina, a da ne metnemo na srce svakomu svietstomu Hrvatu u Istri, da po mogućnosti podupire ovo naše plemenito društvo, a ponajviše pazinskim obćinjavom, da se svi, malo i veliko, upiše u podružnicu, jer sve što za nju dadu, dadu za svoju vlastitu djecu. A ujedno preporučimo se i našoj braći po ostalih hrvatskih pokrajinah, da nas pomognu i da tako očuvamo ovaj najskrajnji ogranak hrvat koga naroda na zapad.

Kandidatoma za senjskog biskupa označuju se pouzदानe strane sveučilišnog profesora i sadanjeg rektora hrvatskog sveučilišta u Zagrebu dr. Maurovića. I nadbiskup Posilović i ban da su se u njemu složili i on da je ponudjen kandidaturu i primio Po tom bi imenovanje bilo samo pitanje najkraćeg vremena. Bog dao i bilo sretno!

Sa obala kvarnera tuži nam se prijatelj u ime naših ribara, da su došli ve dne 26. aprila n kvarner čozotu ribariti, te da će tako po dan mora poznatim načinom ribarenjau unistiti mladu ribu i riblji zametak.

Mjesto c. kr. pokrajinskog poljedjelčkog nadzornika. C. kr. namjestništvo za Dalmaciju raspisuje natječaj za mjesto c. kr. pokrajinskog poljedjeljskog nadzornika, a kojim mjestom je skupščina stalna plaća od 2000 for., te pravo promaknuća na viši stupanj plaće od for. 2200 i for. 2400, službeni doplatak godišnjih for. 350, zatim godišnjih for. 1000 za putne troškove i for. 60 za pišarničke troškove. Molbenice za to mjesto valja poslati do 15. junija 1895. na predsjedništvo c. kr. namjestništva u Zadru.

Odkrića Preradovićeva spomenika.

Dne 23. pr. mj. proslavio je Zagreb odkriće spomenika najvećemu hrvat pjesniku Petru pl. Preradoviću. Ta slava bijaše više službena nego li narodna. Narod izvan Zagreba slabo je sudjelovao kod svečanosti. Nebijaše po običaju ni poziva. Ni naš slavni Bendić nebijaše pozvan k svečanosti. Visoku vladu zastupao je podban, g. Stanković; bio je prisutan presvj. g. nadbiskup dr. Juraj Posilović, zastupnici oblasti, vojvodka, učevnih zaroda, akademija, sveučilišta, Matice hrvatske i ostalih literarnih društva razne korporacije itd. Od roda pjesnikova bijaahu mu prisutno kćerke Malica i Zora pl. Preradović.

Svečanost započela je za 11 sati svirkom glasbe. Iza toga digao se te na govornicu načelnik grada Zagreba, g. Adolf Mošinski, da u kratkom govoru slavi Preradovića, prvi spomenik u vlast grada i naroda, te se zahvali velikodušnom darovatelju, dru. Stjepanu Miletiću. Na to pročita senator g. Gj. Deželjić spomenicu, poslie čega zapjeva pjevačko društvo „**Kolo**“ Zajčevu „**Molitvu**“. Krasno je deklarovao privednu pjesmu g. prof. Badalić, a izza deklaracije pjevahu opet pjevačka društva „**Merkur**“, „**Sloboda**“ i „**Sloga**“ Preradović „**Bože živi**“.

Na dan znak naše zastor i pred prisutnimi prikaza se prekrasan spomenik, visok 5 metara. Prizemni mu je dio od istarskoga maramora, okružen liptom ogradom, srednji od tamno brušenoga maramora sa uklesanim riečim: Preradović, hrvat. pjesnik. Pjesnik stoj mirno i gleda na jug, vojilku kaonauku protiv obćine preko priju, dasnom rukom primio se balčaka sablje. Obćinštvo bilo je uznošeno, a klicaju: Slava Preradoviću! Živio Miletić! Živio Bendić! koga je djelo ovaj spomenik, nebijaše kraja.

Srećka za gradnju crkve k jubileju cara po 1 for.

Glavni zgoditak

30.000

Srećke preporuča: Josip Bolaffio, Aleksander Levi, Ignac Neumann u Trstu.

Zadnji mjesec

forintih
vriednosti

Poljodjeljski odnosi naše pokrajine prošli su zadnjih godina ponešto usljed marljivog djelovanja nekih gospodarskih združaja, koje su nastojale, da se poboljšaju tih, promjeni način obradivanja i da se pomoću dobrih gospodarskih strojeva radnja usavrši i polakša. U našoj pokrajini dobro poznata tvrdka **Ig. Heller, Beč, II. Praterstrasse 49**, našla je radi svojih gospodarskih strojeva (kao čis-talnice, tiskalice za vino i voće, mlinove za voće itd.) obimno priznanje, te ja mi za predstojeću žetvu našim poljodjelcem napose uporečeno znajući, da će biti dobro i uz umjerene cijene posluženi.

Ova tvrdka uvela je ljetos kod mlinova i tiskalica za voće nekoje novotarije, kojimi bi imao poskočiti čisti prihod od voćarstva.

Izvršeno e. kr. isklj. privilegiovano
štrcaljke protiv mildevu (Peronospora)
inženira Živica

koje su obćenito u uporabi radi njihove jednostavnosti, uzornosti i lakše uporabe za svaku vrst trta. Te štrcaljke prodavaju se, premda su mnogo savršenije, po sadašnjih niskih cijenah.

Schivitz & Comp.
u Trstu.

Cijenike razasijaju na zahtjev franko.

Na sve e. k. poštanske uredice razasijaju kompletne štrcaljke franko uz poštom za 10 for.

Izrađuju također strojeve za sumporanje, neprestano djelujuće tiskalice itd.

Najbolje vrsti česko pivo
iz gradnjinske tvornice pivna u Budjeticima (Česka) 1706 1806.

100 godina obstanka.

Odlukom na generalnoj skupštini 1891. u Beču izabralo prvo najstarije i najpoznatije pivno poduzeće u svijetu, u Münchenu, za svoje česko pivo.

Dobavljač na vel. kralja Wicencborškog.
Glavni zastupnik i obilježje:
RUDOLF FISCHER U TRSTU
(Vrh Glazara br. 5).

Ne koji se pripredbe na bilo kojim pivom najstarije i najbolje tih-olovskog mlijeka u Beču.

Odlukovana
Ljekarna PRENDINI
u Trstu.

Želite li sačuvati si zdrave lijepe zube te čisti dah?
Uporabljajte
Zubni prašak
ELIKSIR.

Prvi čisti zube bez da ih ozljeđuju.
Drugi pako očuju ih od porčenja i neugodna vonja.
Zubni prašak stoji 50 novč.
Zubni eliksir stoji 60 novč.

Prodaje se u Ljekarni PRENDINI i u boljih Ljekarnah svakoga mjesta.

Aite & Zadnik-Trst

Via Nuova na uglu S. Lazaro, preporučuju sl. občinstvu svoju trgovinu manufakturom robom. Na skladištu nalazi se posve nova roba, kako za ženske, tako za mužkarce i djecu. Veliki izbor platna, pamuka, rublja, rubaca vunenih i svilnatih. Velika zalih svih potrebah za šivalje i krojače. U zalihii nalaze se također vrnce svakakake boje, te se dobivaju i hrvatsko-slovenske trobojnice.

Napose se preporučuju cijenj. gg. učiteljicam u mjestu i okolici za sve školske potrebštine ručnoga rada.

Uzorci se šalju na zahtjev franko.
Govori se hrvatski i slovenski.

Jakob Štrukelj, Trst

ulica Caserma br. 16, ulaz Piazza Caserma (naproti velikoj kasarni).

Profija po najvjerjatno niskim cijenam svakovratne i engleske dvokolice (Bicycle). Zastupstvo dvokolica „Adler“ iz tvornice H. Kloyer, Frankfurt i „Viktoria Cycle Works“ u Wolverhampton (Englezka).

50- Dvokolice „Adler“ svjetskoga su glasa i uporabljaju se kod njemačke vojske.

Jamči se za svako kolo 12 mjeseci, tko neznat voziti, nauči se ga besplatno.

Posilja se u pokrajine i na sve kraje.

FILIJALKA
C. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplaćila.

V vrada, papirnih uz	V zapošlenih uz
1-dnevni odkas 9 1/2%	30-dnevni odkas 2 1/2%
6- 8%	3- masečni 2 1/2%
30- 8 1/2%	6- 2 1/2%

Za pisma, katere za morajo izplaćati v sodanjih bankovnih avstr. velj., stopijo nove obrestne takse v krepot z dneva 4. februara, 8. februara in odasno 2. marca t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.
V vrada, papirnih 2% na vsako svoto.
V zapošlenih brez obresti

Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Troparvo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bicihiz, Gablonz, Gracovo, Hermannstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Linc, Olomouc, Rothenburg, Saaz in Solougrad. — broz trokrov.

Kupnja in prodaja
vrednosti, diviz, kakor tudi vnočenje kuposov 24-22 pri odbitku 1% na proviziju.

Predujmi.
Sprejemajo se vsakovratna vplaćila pod ugodnimi pogoji.

Na jamčevno hitina pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbii.

Na vrednosti obresti po pogodbii.

Viočki v pohranu.
Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — p. pogodbii.

Naša blagajna izplaćuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskim frankih, ali pa po dnevnem curuz.

Trst, 31. januvarja 1894. 2. 24

„Kupuj kod kovača, a ne pri kovačetu“
veli stari pregovor.

To važi po svoj pravici za moj zavod, jer samo tako velika trgovina, kakova je moja, ima radi gotovoga plaćanja velike mnoštvo blaga i drugih prednosti, jeftine široke, koji najbolje samoma kupovalac u korist doći mozu.

Krasni uzorci zasebnim strankam gratis i franko.

Bogata zbirka uzorakah, kao dosada nikad, za krojeće nefrankovana.

Komadi za odjeće.

Peruvien i dosking za velečasno avćenstvo, prepisani komadi za uniforme e. kr. činovnikah, također za veterane, vatrogasce, gombace, livrije, sukno za biljard i igraće stoite, pokrivala za voz, lođev. Velik izbor štajerskoga, koruškoga, tirolskoga lodna za gospoda in gošpice po izvornih cijenah tovarne u tako velikom izboru kako takovih ne moze imati niti drugdeseta konkurencija. Najveći izbor samo finoga trajnoga sukna u najmodernijih bojah za gošpice. Sukno, koje se daje praji, putni ogrtači od 4 do 14 for. itd., također potrebe za krojače (kao polštare za rukare, gumbi, igle, konac itd.).

Jeftino, primjerno, pošteno, trajno. Čisto ručeno sukno blago i ne dobro kupovanje cunjah, koje imaju komad vrednost odškodnina za krojače, priporeča.

Iv. Stikarofsky,
Brno (avstr. Manchester).

Najveći izbor sukna u vrednosti 1/2 milijuna for. — Posilja se po poštarskom posreća.

Na oprez! Agenti i preprodavci nudiću u bljuzi nedostatan svoje blago pod nazimenjem „Stikarofskoga blago“. Da izabranim varanje p. n. oduzimata, naznanjam, da takovim ljudem ne prodajem blago pod nikakvom pogodbom.

U LJEKARNI
EDETOMAJA
u Zagrebu, Ilica broj 12

dobivaju se osim svih ostalih lijekova nekoji obće prokušani i vrlo koristni, osobito preporuke vriedni lijekovi:

Mazilo protiv kostobolji ili protinu, rheimatizma, kalarja i trganja u kostih, ukočenosti ili grčevom u žilah, boli u kukoviti i križnicah, kostonoin pogancu, probadnjic, svakovratnih nazebam. — Cijena 80 novč.

Sladka voda za ka-alj ili breh i za prsa, kojim se lieči kašalj, prehlada ili katar u prsih, plućih, težko dišanje, promuklost u grlu, sipljivost. — Cijena 80 novč.

Pojačeni željezoviti sirup (djetinje protiv slabosti, nosti, podbnihosti, djetinjih krležarosti, ženskim bolestim, slabokrvnosti, nemoći. — Cijena flašici 1 for.

Pojačene švedske kaplje ili švedska životna tinktura (Lebensessenz). Ovim se glavosivim sredstvom očisćuje krv i zlatenica, popravlja i okropjuje želudac i ublažuje glavna bol, oblikava teginja ili mučnina, tjera napuhlost i vjetre, odklanja se bol u žilicah, želučacno grčevu, žutica, groznica ili zimnica, zavijanje ili griznja u trbuhu. Tko ova teži koristno djelujuća švedsku tinkturu redovito pije, sačuvat će si zdravlje, liječenu snagu i zapriječiti razno bolesti. — Cijena flašici a naputkom 50 novč.

Prah za blago ili za marvu, koji svakomu gospodaru preporučam za konjski keh i kašalj, za volovo, krave i ovčine, za lagano čišćenje, za objavljanje želudca i probave, kada blago neće rado žerati, pa se napuhuje. Krave daraju od ajega više i boljega mlijeka, konji postaju čiliji i jači. — Cijena jednom omotu 45 novč.

Švajcerske pilulice, najsvojgornije sredstvo za čišćenje i snaženje želudca ili stomaka i crieva, za obravanje, protiv zapeklini, navali krvi u glavu i prsa, tromosti ili težini. — Cijena škatuljici 70 novč.

Mazilo za blago osobito za konje i volove protiv koštanjeh boli, srgćenim, nategnutim žilam, ukočenosti i oteklini posije težkoga napora, za objavljanje i okrepiljanje žila i živaca. — Jedna flaša 80 novč.

Antiseptična voda za usta i zube sačuvaju se zubi od kvara, zapriječuju i ublažuju zubohtoj, učvršćuju meso oko zubi, razričavaju usta, uklanjaju neugodan vonj. — 1 flaša 60 novč.

Fine parfume, mirisave vodice, razne pomade i boje za farbanje kose, da sieđe kose pocrne, sine sapune, praške za gospođe, sredstva za poljepšavanje; praške za čišćenje zubi, tiestine za zube, od kojih zubi pobieljuju.

Spužve za umivanje, kefice za zube.

Razne sprave iz kaučuka, bandaže, pojevo za rane, pojase, kirurške sprave.
Ruskoga čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, francezkoga Cognaca.

Zalija mineralnih voda.

Sve po novinah oglašene medicinske specijalitete.
Tko naruči za pet forinti vriednosti, plaćam sam poštarinu.